

Foto: Ola Larsson

Fjällvallmo finns på den svenska rödlistan över hotade arter i kategorin starkt hotad (EN). Fjällvallmo ingår i EU:s habitatdirektiv, vilket innebär att Sverige åtagit sig att skydda arten inom nätverket Natura 2000. Den är även fridlyst.

Fjällvallmo är en flerårig ört med ljusgula blommor och bladlös, 5–20 cm hög stjälk. Den har gul mjölksaft. De ludna parflikiga bladen sitter i en rosett vid basen. Kapseln är 1,3–1,7 cm lång, med

ljusa, styva, tilltryckta hår och med en hårring under kapseln. Märkesskivan är nästan platt.

I Norden delas fjällvallmo in i elva endemiska underarter varav endast lappvallmo (ssp. *hyperboreum*) förekommer naturligt i Sverige. Underarterna skiljs åt på bladens form, behåringen på växtens olika delar, kapselns form och märkesskivans utseende.

Fjällvallmo är känd från cirka tjugo lokaler i Pite, Lule och Torne lappmarker.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av ArtDatabanken och fastställs av Naturvårdsverket. Växter och djur placeras i olika kategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet.

Rödlistans kategorier:

RE – Försvunnen

CR – Akut hotad

EN – Starkt hotad

VU – Sårbar

NT – Missgynnad

DD – Kunskapsbrist

Foto: Sture Westerberg

Foto: Sture Westerberg

Fjällvallmo

växer på kalkrik och instabil mark. Dels förekommer den naturligt på fjällryggar, klippor och i rasmarker, dels sekundärt på vägbankar och grusiga stränder. Arten förekommer huvudsakligen i mellanalpin region men kan på sekundärlokaler förekomma långt under skogsgränsen.

Inga kända hot förekommer mot fjällvallmo. Möjligen kan insamling och för hårt renbete utgöra mindre hot.

Foto: Ola Larsson och Sture Westerberg

Den starkt hotade laestadiusvallmon *Papaver laestadianum* finns bara i nordligaste Torne lappmark. Den har svavelgula blommor. Stjälkarna är bladlösa, 7–15 cm höga, och tätt utspärrat håriga. De små bladen sitter i täta rosetter och har en nästan äggrund skiva med brett åtskilda, spetsiga flikar och är vitgulaktigt håriga. Mjölksaften är gul. Kapseln, som kanske är det säkraste kännetecknet för att skilja den från fjällvallmogruppens olika raser, är liten, cirka 1,1 cm lång, utspärrat svarthårig, smalt klubblik och bredast mot toppen. Laestadiusvallmo växer i rasmarker och på flytjordsterrasser. Arten är kalkkrävande och föredrar ett skiffrigt underlag.

Fjällvallmo förekommer i övriga Norden i Norge, på Island och på Färöarna.

Om du vill läsa mer om fjällvallmo och laestadiusvallmo eller om floraövervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:

www.sbf.c.se

ArtDatabanken:

www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:

www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:

www.lst.se

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kartlägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000-områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter ingår i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning eller informera om någon lokal för fjällvallmo och laestadiusvallmo hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna. Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.

Svenska Botaniska Föreningen
ArtDatabanken